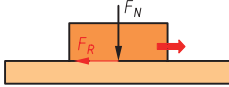
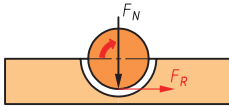
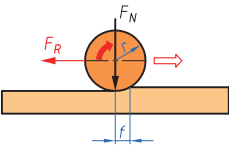

فصل ۴

فناوری‌ها، استانداردها و تجهیزات

انواع اصطکاک، ضریب اصطکاک

نیروی اصطکاک

<p>اصطکاک سکون (اصطکاک استاتیکی)، اصطکاک لغزشی</p> <p>اصطکاک سکون، اصطکاک لغزشی</p> <p>اصطکاک غلتشی</p> 	<p>نیروی اصطکاک به وجود آمده بستگی به نیروی عمودی و</p> <p>• نوع اصطکاک: اصطکاک سکون، لغزشی و غلتشی،</p> <p>• وضعیت اصطکاک (وضعیت روغن کاری): اصطکاک جامد - جامد، - مخلوط یا - مایع،</p> <p>• صافی سطح و</p> <p>• درگیری سطحی (تداخل در همدیگر) دارد.</p> <p>تأثیر همه عوامل فوق طی آزمایش به عنوان ضریب اصطکاک μ مشخص می شود.</p> <p>ضریب اصطکاک غلتشی f نیروی عمودی F_N</p> <p>ضریب اصطکاک μ شعاع r</p> <p>مثال ۱: یاتاقان لغزشی، $F_R = ? ; \mu = 0/03 ; F_N = 100 \text{ N}$</p> <p>مثال ۲: چرخ دنده تاجی روی بدنه فولادی، $F_N = 45 \text{ kN}$</p> <p>$F_R = ? ; f = 0/5 \text{ mm} ; d = 32 \text{ mm}$</p> <p>$F_R \frac{f \times F_N}{r} = \frac{0/5 \text{ mm} \times 45000 \text{ N}}{160 \text{ mm}} = 140/6 \text{ N}$</p>	<p>نیروی اصطکاک - سکون و لغزشی</p> $F_R = \mu \times F_N$ <p>نیروی اصطکاک غلتشی^۱</p> $F_R = \frac{f \times F_N}{r}$ <p>۱- به علت تغییر شکل الاستیکی بین ساچمه و مسیر حرکت ساچمه به وجود می آید.</p>			
جنس قطعات تحت تماس	مثال کاربردی	ضریب اصطکاک سکون μ		ضریب اصطکاک لغزشی μ	
		خشک	با روغن کاری	خشک	با روغن کاری
فولاد/ فولاد چدن/ فولاد آلیاژهای Cu-Sn / فولاد آلیاژهای Pb-Sn / فولاد	راهنمای گیره های موزی ریل ماشین ها محور داخل یاتاقان یکپارچه محور داخل یاتاقان مرکب لاپه ای	0/20 0/20 0/20 0/15	0/10 0/15 0/10 0/10	0/15 0/18 0/10 0/10	0/10...0/05 0/10...0/08 0/06...0/032 0/05...0/032
۲- با افزایش سرعت لغزش و اصطکاک خود تنظیم مخلوط و مایع، درگیری سطحی از بین می رود.					

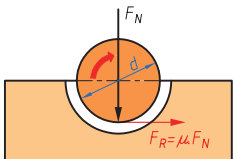
جنس قطعات تحت تماس	مثال کاربردی	ضریب اصطکاک سکون μ		ضریب اصطکاک لغزشی μ	
		خشک	با روغن کاری	خشک	با روغن کاری
پلی آمید/ فولاد PTFE/ فولاد لنت اصطکاک/ فولاد چوب/ فولاد	محور داخل یاتاقان لغزشی PA یاتاقان دما پایین لنت های ترمز اجزاء خرک مونتاز	۰/۳۰ ۰/۰۴ ۰/۶۰ ۰/۵۵	۰/۱۵ ۰/۰۴ ۰/۳۰ ۰/۱۰	۰/۳۰ ۰/۰۴ ۰/۵۵ ۰/۳۵	۰/۱۲...۰/۰۳۲ ۰/۰۴۲ ۰/۰۳...۰/۰۲ ۰/۰۵
چوب/ چوب آلیاژهای Cu-Cn / چدن چدن/ الاستیک فولاد/ سامه بلبرینگ	چوب های تکیه گاهی زوارهای راهنما تسمه روی پولی ها یاتاقان غلتشی ^۲ راهنمای غلتشی ^۳	۰/۵۰ ۰/۲۸ ۰/۵۰ -	۰/۲۰ ۰/۱۶ - -	۰/۳۰ ۰/۲۱ - -	۰/۱۰ ۰/۲۰...۰/۱۰ - ۰/۰۰۳...۰/۰۰۱

۲- با افزایش سرعت لغزش و اصطکاک خود تنظیم مخلوط و مایع، درگیری سطحی از بین می رود.
 ۳- محاسبات علی رغم حرکت غلتشی معمولاً مانند حالت اصطکاک سکون و لغزشی انجام می شود.

ضریب اصطکاک غلتشی (مقادیر حدودی)

جنس قطعات تحت تماس	مثال کاربردی	ضریب اصطکاک لغزشی f به mm
فولاد/ فولاد بتن/ لاستیک آسفالت/ لاستیک	چرخ فولادی روی ریل راهنما قرقره حمل روی کف سالن لاستیک خودرو روی خیابان	۰/۰۵ ۰/۱۵ ۴/۵

گشتاور اصطکاک و توان اصطکاک در یاتاقان ها

ضریب اصطکاک μ

قطر d

دور n

مثال: محور فولادی در یاتاقان لغزشی Cu-Sn, $\mu = 0.05$; $M = ?$; $d = 160\text{mm}$; $F_N = 6\text{kn}$

گشتاور اصطکاک M

نیروی عمودی F_N

توان اصطکاک P

$$M = \frac{\mu \cdot F_N \cdot d}{2}$$

$$P = \mu \cdot F_N \cdot d \cdot n$$

$$M = \frac{\mu \times F_N \times d}{2} = \frac{0.05 \times 6000 \text{ N} \times 0.16}{2} = 24 \text{ N} \times \text{m}$$

استانداردهای پیچ و مهره

سیستم اینچی		سیستم متریک	
گرید	مشخصه	کلاس	مشخصه
۶ گوش _ گرید ۵		۶ گوش _ کلاس ۹	
۶ گوش _ گرید ۸		۶ گوش _ کلاس ۱۰	

قطر پیچ (اینچ)	گشتاور (پوند - فوت)									
	SAE ۲	SAE ۵	SAE ۸							
۱/۴	۷	۱۰	۱۴							
۵/۱۶	۱۴	۲۱	۳۰							
۳/۸	۲۴	۳۷	۵۲							
۷/۱۶	۳۹	۶۰	۸۴							
۱/۲	۵۹	۹۰	۱۲۸							
۹/۱۶	۸۵	۱۳۰	۱۸۴							
۵/۸	۱۱۷	۱۸۰	۲۵۵							
۳/۴	۲۰۵	۳۲۰	۴۵۰							
۷/۸	۲۰۰	۵۱۵	۷۳۰							
۱	۳۰۰	۷۷۵	۱/۰۹۰							
قطر پیچ (میلی متر)	گشتاور : kg. cm* - kg. m									
	۴/۶	۴/۸	۵/۶	۵/۸	۶/۶	۶/۸	۶/۹	۸/۸	۱۰/۹	۱۲/۹
۶	۴۹°	۶۳°	۶۱°	۷۹°	۷۴°	۹۵°	۱۰۳°	۱۲۶°	۱۷۲°	۲۰۶°

گشتاور : kg. cm*- kg. m

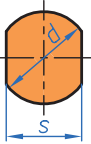
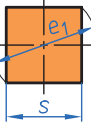
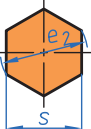
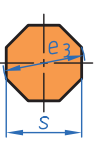
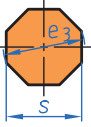
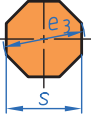
قطر بیج
(میلی متر)

	۴/۶	۴/۸	۵/۶	۵/۸	۶/۶	۶/۸	۶/۹	۸/۸	۱۰/۹	۱۲/۹
۸	۱۱۹°	۱۵۳°	۱۴۸°	۱۷۸°	۱۷۸°	۲۳۰°	۲۵۰°	۳۰۶°	۴۱۷°	۵۰۰°
۱۰	۲۳۵°	۳۰۳°	۲۹۴°	۳۷۹°	۳۵۳°	۴۵۵°	۴۹۵°	۶۰۶°	۸/۲	۱۰
۱۲	۴۱۱°	۵۲۹°	۴۲۷°	۶۶۲°	۶۱۶°	۷/۹	۸/۶	۱۰/۵	۱۴	۱۷
۱۴	۶۵۴°	۸/۴	۸/۲	۱۰/۵	۱۰	۱۲	۱۳	۱۷	۲۳	۲۷
۱۶	۱۰	۱۳	۱۲	۱۶	۱۵	۲۰	۲۱	۲۶	۳۶	۴۳
۱۸	۱۴	۱۸	۱۷	۲۳	۲۱	۲۷	۳۰	۳۶	۴۹	۵۹
۲۲	۲۷	۳۵	۳۴	۴۴	۴۱	۵۲	۵۷	۷۰	۹۵	۱۱۴

اندازه آچارگیر، انواع کله‌گی (سر) پیچ جهت بستن

طبق (۰۱-۱۹۸۴) DIN ۴۷۵

اندازه آچارگیر، پیچ‌ها، اتصالات و فیتینگ‌ها

	اندازه آچارگیر (SW) اندازه نامی S	اندازه گوشه تا گوشه			اندازه آچارگیر (SW) اندازه نامی S	اندازه گوشه تا گوشه			
		دو لبه d	چهار گوش e_1	شش گوش e_2		دو لبه d	چهار گوش e_1	شش گوش e_2	هشت گوش e_3
	۳/۲	۳/۷	۴/۵	۳/۵	۲۱	۲۴	۲۹/۷	۲۳/۴	۲۲/۷
	۳/۵	۴	۴/۹	۳/۸	۲۲	۲۵	۳۱/۱	۲۴/۵	۲۳/۸
	۴	۴/۵	۵/۷	۴/۴	۲۳	۲۶	۳۲/۵	۲۵/۶	۲۴/۹
	۴/۵	۵	۶/۴	۴/۹	۲۴	۲۸	۳۳/۹	۲۶/۸	۲۶/۵
	۵	۶	۷/۱	۵/۵	۲۵	۲۹	۳۵/۵	۲۷/۹	۲۷/۵
	۵/۵	۷	۷/۸	۶/۵	۲۶	۳۱	۳۶/۸	۲۹/۵	۲۸/۱
	۶	۷	۸/۵	۶/۶	۲۷	۳۲	۳۸/۲	۳۰/۱	۲۹/۱
	۷	۸	۹/۹	۷/۷	۲۸	۳۳	۳۹/۶	۳۱/۳	۳۰/۲
	۸	۹	۱۱/۳	۸/۸	۳۰	۳۵	۴۲/۴	۳۳/۵	۳۲/۵
	۹	۱۰	۱۲/۷	۹/۹	۳۲	۳۸	۴۵/۳	۳۵/۷	۳۴/۶
	۱۰	۱۲	۱۴/۱	۱۱/۱	۳۴	۴۰	۴۸/۵	۳۷/۷	۳۶/۷
	۱۱	۱۳	۱۵/۶	۱۲/۱	۳۶	۴۲	۵۰/۹	۴۰/۵	۳۹/۵
	۱۲	۱۴	۱۷/۵	۱۳/۳	۴۱	۴۸	۵۸/۵	۴۵/۶	۴۴/۴
	۱۳	۱۵	۱۸/۴	۱۴/۴	۴۶	۵۲	۶۵/۱	۵۱/۳	۴۹/۸
	۱۴	۱۶	۱۹/۸	۱۵/۵	۵۰	۵۸	۷۰/۷	۵۵/۸	۵۴/۱
	۱۵	۱۷	۲۱/۲	۱۶/۶	۵۵	۶۵	۷۷/۸	۶۱/۳	۵۹/۵
	۱۶	۱۸	۲۲/۶	۱۷/۸	۶۰	۷۰	۸۴/۸	۶۷/۵	۶۴/۹
	۱۷	۱۹	۲۴/۵	۱۸/۹	۶۵	۷۵	۹۱/۹	۷۲/۶	۷۰/۳
	۱۸	۲۱	۲۵/۴	۲۰/۵	۷۰	۸۲	۹۹/۵	۷۸/۳	۷۵/۷
	۱۹	۲۲	۲۶/۹	۲۱/۱	۷۵	۸۸	۱۰۶	۸۳/۹	۸۱/۲
	۲۰	۲۳	۲۸/۳	۲۲/۲	۸۰	۹۲	۱۱۳	۸۹/۶	۸۶/۶

DIN ۴۷۵ - SW ۱۶

اندازه آچارگیر با اندازه نامی s=۱۶ mm

۱- در DIN ۴۷۵ اندازه گوشه تا گوشه کوچک‌تر از شش لبه تیز است. این اندازه کوچک برای محصولات شش لبه پرسکاری آماده صادق است. اندازه گوشه تا گوشه با فرمول $e_3 = 1/1547$ محاسبه می‌شود.

انواع کله‌گی، پیچ جهت بستن

نام	خواص	نام	خواص
 شش گوش	گشتاور دورانی انتقالی بالا، نیروی محور کوچکی لازم است، قیمت مناسب، قالب پیچ و مهره یکسان است، انواع مختلف، قالب نسبتاً بزرگ	 دندانه‌دار خارجی	انتقال گشتاور دورانی بزرگتر از شش گوش
 آلنی	مانند شش گوش ولی گشتاور دورانی انتقال کوچک‌تر، جاگیری کوچک‌تر از شش گوش جهت قالب	 دندانه‌دار داخلی	انتقال گشتاور دورانی خیلی خوب، جاگیری کم قالب آن
 آلنی پینی	پیچ ایمنی، فقط با ابزار خاصی باز می‌شود، کاربرد ویژه جهت مراقبت از خرابی و دزدی، گشتاور دورانی انتقالی خوب	 دندانه‌دار داخلی پینی	پیچ‌های ایمنی، فقط با ابزار خاصی باز می‌شود، کاربرد ویژه جهت مراقبت از خرابی و دزدی، گشتاور دورانی انتقالی خوب
 شیار تخت	قیمت مناسب، گشتاور دورانی انتقالی پایین، تنش سطحی بزرگ در سطوح اعمال نیرو، آچارخوری آسان ولی با هم مرکزی بد	 شیار چهارسو Z	گشتاور دورانی بزرگتر از پیچ‌های با شیار تخت، مرکزبایی خوب ابزار، تنش سطحی کمتر، بدون شیارهای قطری، شیار چهارسوی فیلیپس H نامیده می‌شود.

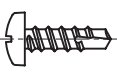

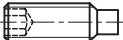
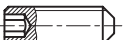
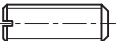

انواع پیچ‌ها

پیچ‌ها - نگاه کلی					
شکل	اجزاء	محدوده استاندارد تا از	استاندارد	کاربرد، خواص	
پیچ‌های سرشش گوش					
 	با تنه و رزوه معمولی	M۱/۶...M۶۴	DIN EN ISO ۴۰۱۴	بیشترین نوع پیچ به کار رفته در ماشین‌سازی، دستگاه‌ها و خودروسازی	
	با رزوه معمولی تا سر پیچ	M۱/۶...M۶۴	DIN EN ISO ۴۰۱۷		در پیچ بارزوه تا سر: استحکام خستگی بالا
	با تنه و رزوه دندان‌ریز	M۸×۱...M۶۴×۴	DIN EN ISO ۸۷۶۵	DIN EN ISO ۸۶۷۶	در مقایسه با رزوه معمولی: عمق کم رزوه، گام کوچک، قابلیت بارگذاری بالا، حداقل طول بست، آب‌بستری لازم است.
	با رزوه دندان‌ریز تا سر پیچ	M۸×۱...M ۶۴×۴			
 	با تنه باریک	M۳...M۲۰	DIN EN ISO ۲۴۰۱۵	پیچ‌های انبساطی (کششی)، برای بارگذاری دینامیکی، در مونتازنی درست و اصولی هیچ‌گونه ضامنی (واشر) لازم نیست.	
	پیچ‌های انطباقی	M۸....M۴۸	DIN ۶۰۹	تعیین دقیق موقعیت اجزاء در مقابل جابه‌جایی، تنه انطباقی نیروهای عرضی را منتقل می‌کند.	
پیچ‌های سر شش گوش برای سازه‌های فولادی					
	با اندازه آچارگیر بزرگ	M۱۲...M۳۶	DIN ۶۹۱۴	سازه‌های فولادی؛ اتصالات مقاوم به جابه‌جایی (GVP)، اتصالات تحت نیروهای برشی	
	پیچ‌های انطباقی با اندازه آچارگیر بزرگ	M۱۲...M۳۰	DIN ۷۹۹۹	سازه‌های فولادی، اتصالات مقاوم به جابه‌جایی (GVP)، اتصالات تحت نیروهای برشی	

پیچ‌ها - نگاه کلی

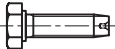

شکل	اجزاء	محدوده استاندارد تا از	استاندارد	کاربرد، خواص
پیچ‌های سراسرآینه‌ای				
	پیچ آلنی، رزوه معمولی	M۱/۶...M۶۴	DIN EN ISO ۴۷۶۲	ماشین‌سازی، تجهیزات و دستگاه‌ها و خودروسازی، جاگیری کم، با کله‌گی قابل خزینه در سر کوتاه: ارتفاع کم، بارگذاری پایین پیچ‌های با فشار تخت: پیچ‌های کوچک، بارگذاری پایین
	پیچ آلنی، رزوه دندانه ریز	M۸×۱...M۶۴×۴	DIN EN ISO ۲۱۲۶۹	
	پیچ آلنی با سر کوتاه	M۳...M۲۴	DIN ۷۹۸۴	
	با شیار تخت	M۱.۶...M۱۰	DIN EN ISO ۱۲۰۷	رزوه دندانه ریز: عمق کوچک رزوه، قابلیت بارگذاری بالا، حداقل عمق بست L بزرگ
پیچ‌های سرخزینه				
 	با شیار تخت	M۱.۶...M۱۰	DIN EN ISO ۲۰۰۹	کاربردهای متنوع در ماشین‌سازی، تجهیزات و خودروسازی؛ در پیچ‌های آلنی: قابلیت بارگذاری بالا در پیچ‌های با شیار چهارسو: بستن مطمئن و لق نشدن نسبت به پیچ‌های شیار تخت
	آلنی	M۳...M۲	DIN EN ISO ۱۰۶۴۲	
	کله‌گی عدسی با شیار تخت	M ۱/۶...M۱۰	DIN EN ISO ۲۰۱۰	
	کله‌گی عدسی با شیار چهارسو	M۱/۶...M ۱۰	DIN EN ISO ۷۰۴۷	

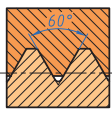
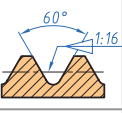
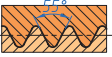
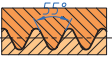
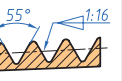
پیچ‌ها - نگاه کلی - مشخصه پیچ‌ها

شکل	اجزا	محدوده استاندارد تا...از	استاندارد	کاربرد خواص
پیچ ورق سوراخ کن				
	سرتخت با شیار چهارسو	ST ۲.۲...ST ۶.۳	DIN EN ISO ۱۵۴۸۱	بدنه خودرو ورق کاری، ورق کاری، این پیچ‌ها هنگام بستن ورق را سوراخ و قلاویز می‌کنند.
	سرعدسی با شیار چهارسو	ST ۲.۲...ST ۶.۳	DIN EN ISO ۱۵۴۸۲	
پیچ‌های دوسر رزوه انطباقی				
	$L_c \sim 2.d$	M ۴...M ۲۴	DIN ۸۳۵	برای آلیاژ آلومینیومی برای چدن‌ها برای فولاد
	$L_c \sim 1.5.d$	M ۴...M ۴۸	DIN ۹۳۹	
	$L_c \sim 1.d$	M ۳...M ۴۸	DIN ۹۳۸	
پیچ‌های مغزی				
	با دنباله پینی و سر پیچ گوشتی خور	M ۱/۶...M ۱۲	DIN EN ۲۷۴۳۵	پیچ تحت تنش فشاری جهت نگهداری مطمئن موقعیت قطعات نسبت به هم، مثلاً اهرم‌ها، بوش‌های یاتاقان، توپیها؛
	با دنباله پینی سر آلتی	M ۱/۶...M ۲۴	DIN EN SIO ۴۰۲۸	
	با دنباله مخروطی و سر پیچ گوشتی خور	M ۱/۶...M ۱۲	DIN EN ۲۷۴۳۴	پیچ‌های مغزی جهت انتقال توان گشتاور پیچشی، مثلاً به عنوان اتصال محور و توپی مناسب نیست.
	با دنباله مخروطی و سر آلتی	M ۱/۶...M ۲۴	DIN EN ISO ۴۰۲۷	
	با دنباله پخ خورده و سر پیچ گوشتی خور	M ۱/۶...M ۱۲	DIN EN ۲۴۷۶۶	
	با دنباله پخ خورده و سر آلتی	M ۱/۶...M ۲۴	DIN EN ISO ۴۰۲۶	
پیچ‌های درپوش				
	یقه‌دار، سرشش گوش یا آلتی	M ۱۰×۱... M ۵۲×۱/۵	DIN ۹۰۸ DIN ۹۱۰	گیربکس‌ها، پیچ‌های تخلیه، سرریز و پر کردن روغن، ماشین‌کاری سطح نشین فلانچ روی بدنه لازم است، کاربرد با آب بندهای DIN ۷۶۰۳

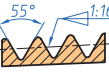

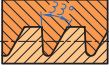

صفحه ۲۱۹

پیچ ها - نگاه کلی - مشخصه پیچ ها

شکل	اجزا	محدوده استاندارد تا...از	استاندارد	کاربرد خواص
پیچ های رزوه کردن (بدون براده برداری)				
	فرم های مختلف کله گی، مثلاً سرشش گوش، آلنی	M ۲.....M ۱۰	DIN ۷۵۰۰-۱	پیچهای تحت بار کم در مواد با شکل دهی بدون برداری، مثلاً DC01....DC ۰۴،S۲۳۵ فلزات غیر آهنی، کاربرد بدون واشر قفل
پیچ های گوشواره ای، پیچ های قلاب				
	یا رزوه معمولی	M۸....M۱۰۰۰×۶	DIN ۵۸۰	گوشواره های حمل روی ماشین ها، تجهیزات، مقدار بارگذاری بستگی به زاویه بار دارد، ماشین کاری سطح نشیمن فلانچ لازم است.

نام رزوه	پروفیل رزوه	حروف مشخصه	مثال مشخصه	اندازه نامی	کاربرد
رزوه متریکی رزومه ISO-		M	DIN ۱۴-M ۰۸	۰/۳...۹mm	ساعت، صنایع ظریف و دقیق
			DIN ۱۳-M ۳۰	۱...۶۸mm	عمومی (رزوه معمولی)
رزوه متریکی با لقی زیاد			DIN ۱۳-M ۲۰×۱	۱...۱۰۰۰mm	عمومی (رزوه ظریف)
رزوه داخلی استوانه‌ای متریکی			DIN ۲۵۱۰-M ۳۶	۱۲...۱۸۰mm	پیچ یا بدنه کششی
رزوه‌های خارجی مخروطی متریکی		M	مخروطی DIN ۱۵۸-M ۳۰×۲	۶...۶۰mm	پیچ‌های درپوش و روغن‌خور (گریس‌خور)
رزوه لوله، استوانه‌ای		G	DIN ISO ۲۲۸-G ۱ $\frac{1}{2}$ (داخلی)	$\frac{1}{6} \dots 6$ in	غیرآب‌بند
	DIN ISO ۲۲۸-G ۱ $\frac{1}{2}$ (خارجی)				
رزوه لوله، استوانه‌ای (رزوه داخلی)		R _p	DIN ISO ۲۲۸-R _p $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{16} \dots 6$ in	رزوه لوله، آب‌بند در رزوه‌ها، برای لوله‌های رزوه‌دار، فیتینگ‌ها، اتصالات لوله
	DIN ISO ۲۲۸-R _p $\frac{1}{8}$		$\frac{1}{8} \dots 1\frac{1}{2}$ in		
رزوه لوله، استوانه‌ای (رزوه خارجی)		R	DIN ISO ۲۲۸-R _p $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{16} \dots 6$ in	رزوه لوله، آب‌بند در رزوه‌ها، برای لوله‌های رزوه‌دار، فیتینگ‌ها، اتصالات لوله
	DIN ISO ۲۲۸-R _p $\frac{1}{8} - 1$		$\frac{1}{8} \dots 1\frac{1}{2}$ in		

رزوه‌های راست گرد یک راهه (نخه)

نام رزوه	پروفیل رزوه	حروف مشخصه	مثال مشخصه	اندازه نامی	کاربرد
رزوه دوزنقه- ISO متریکی		Tr	DIN ۱۰۳-Tr ۴۰×۷	۸...۳۰۰ mm	عمومی به صورت رزوه انتقال حرکت
رزوه دندانه اره‌ای		S	DIN ۵۱۳-sS ۴۸×۸	۱۰...۶۴۰ mm	عمومی به صورت رزوه انتقال حرکت
رزوه دندانه گرد		Rd	DIN ۲۰۴۰۰-Rd ۴۰× $\frac{1}{6}$	۸...۲۰۰ mm	عمومی
			DIN ۴۰۵-Rd ۴۰×۵	۱۰...۳۰۰ mm	رزوه دندانه گرد با فاصله انتقال زیاد
رزوه پیچ‌های ورق		ST	ISO ۱۴۷۸-ST ۳/۵	۱/۵...۹/۵ mm	برای پیچ‌های ورق

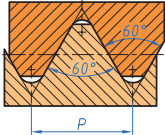
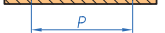
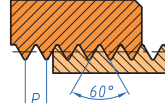
مشخصه رزوه‌های چپ گرد و رزوه‌های چندراهه

DIN ISO ۹۶۵-۱ طبق
(۱۹۹۹-۱۱)

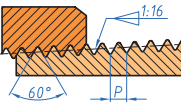
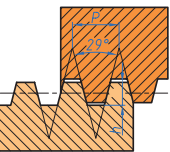
نوع رزوه	توضیح	مشخصه کوتاه
رزوه چپ گرد	علامت کوتاه "LH" (Left-Hand) بعد از مشخصه کامل رزوه قرار می‌گیرد.	M ۳۰-LH Tr ۴۰×۷-LH
رزومه راست گرد چند راهه	بعد از علامت کوتاه و قطر رزوه، گام حقیقی P_h و گام ظاهری P قرار می‌گیرد	M ۱۶× P_h ۳P ۱,۵ یا M ۱۶× P_h P ۱,۵ (دوراهه)
رزومه چپ گرد چند راهه	بعد از مشخصه رزوه چندراهه علامت "LH" قرار می‌گیرد.	M ۱۴× P_h ۶ P ۲-LH یا M ۱۴× P_h ۶ P ۲-LH (سه راهه)

(۱) در اجزاء با رزوه - راست گرد و چپ گرد بعد از مشخصه رزوه راست گرد علامت "LH" - Right-
(Hand) و بعد از مشخصه رزوه چپ گرد علامت "LH" (Left-Hand) قرار می‌گیرد.
تعداد راه یا نخ در رزوه‌های چندراهه از فرمول زیر به دست می‌آید: P (گام ظاهری):
تعداد راه پیچ = (گام حقیقی) P_h

رزوه‌ها طبق استاندارد کشورهای خارجی (غیر از آلمان، انتخابی)

نام رزوه	پروفیل رزوه	علامت کوتاه	مثال مشخصه	معنی	کشور ^(۲)
رزوه استاندارد آمریکا، دندانه درشت (Unified Coarse Thread)		UNC	$\frac{1}{4}$ - ۲۰ UNC- ۲A	رزوه ISO-UNC- با قطر نامی $\frac{1}{4}$ inch ۲۰ دندانه در اینچ، درجه انطباق 2A	ARG, AUS, GBR, IND, JPN, NOR, PAK, SWE و غیره
رزوه استاندارد آمریکا، دندانه ریز (Unified Fine Thread)		UNF	$\frac{1}{4}$ - ۲۸ UNF-۳A	رزوه ISO-UNF- با قطر نامی $\frac{1}{4}$ inch ، ۲۸ دندانه در اینچ، درجه انطباق 3A	ARG, AUS, GBR, IND, JPN, NOR, PAK, SWE و غیره
رزوه استاندارد آمریکا، دندانه خیلی ریز (Unified Fine Thread)		UNEF	$\frac{1}{4}$ - ۳۲ UNEF- ۳A	رزوه ISO-UNEF- با قطر نامی $\frac{1}{4}$ inch ، ۳۲ دندانه در اینچ، درجه انطباق 3A	AUS, GBR, IND, NOR, PAK, SWE و غیره
رزوه استاندارد آمریکا، رزوه خاص، ترکیب‌های مختلف قطر به گام (Unified Special Thread)		UNS	$\frac{1}{4}$ - ۲۷ UNS	رزوه ISO-UNS- با قطر نامی $\frac{1}{4}$ inch ۲۷ دندانه در اینچ	AUS, GBR, NZL, USA
رزوه لوله استوانه‌ای برای اتصالات مکانیکی (St) Tight Pipe Threads for Mechanical Joints)		NPSM	$\frac{1}{4}$ - ۱۴ NPT	رزوه NPSM- با قطر نامی $\frac{1}{4}$ inch ۱۴ دندانه در اینچ	USA

رزوها طبق استاندارد کشورهای خارجی (غیر از آلمان، انتخابی)

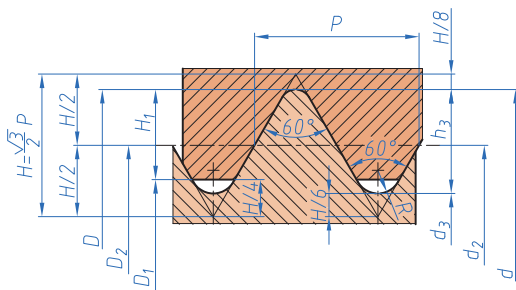
نام رزوه	پروفیل رزوه	علامت کوتاه	مثال مشخصه	معنی	کشور ^(۲)
رزوه استاندارد آمریکا مخروطی (American Standard Taper-Pipe Thread)		NPT	$\frac{3}{8} - 18 \text{ NPT}$	رزوه - NPT با قطر نامی $\frac{1}{4}$ inch، ۱۸ دندانه در اینچ	BRA, FRA, USA و غیره
رزوه استاندارد آمریکا، مخروطی، دندانه ریز (American Standard Taper-Pipe Thread Fine)		NPTF	$\frac{1}{4} - 14 \text{ NPTF}$ (dryseal)	رزوه - NPTF با قطر نامی $\frac{1}{4}$ inch، ۱۴ دندانه در اینچ، (آببند خشک)	BRA, USA
رزوه استاندارد آمریکا، دندانه دوزنقه‌ای $h=0.5 \cdot P$		Acme	$1\frac{3}{4} - 4 \text{ Acme-2G}$	رزوه - Acme با قطر نامی $1\frac{3}{4}$ inch، ۴ دندانه در اینچ، درجه انطباق 2G	AUS, GBR, NZL, USA
رزوه استاندارد آمریکا، دندانه دوزنقه‌ای $h=0.3 \cdot P$		Stub-Acme	$\frac{1}{2} - 20 \text{ Stub-Acme}$	رزوه - Stub با قطر نامی $\frac{1}{2}$ inch، ۲۰ دندانه در اینچ	USA

(1) Kaufmann, Manfred: "Wegweiser zu den Gewindenomen, verschiedener Lander". DIN, ۲۰۰۰

(2) کد سه حرفی کشورها، طبق ۱۹۹۸-۰۴ (۱-۳۱۶۶-۱) (DIN EN ISO)

طبق DIN 13-19 (1999-11)

رزوه ISO متریک برای کاربرد عمومی، پروفیل نامی

قطر نامی رزوه

$$d = D$$

گام

$$P$$

عمق رزوه خارجی

$$H_r = 0.6134P$$

$$H_1 = 0.5413P$$

$$D = 0.1443P$$

$$d_1 = D_2 = d - 0.6495P$$

$$d_2 = D_2 = d - 0.6495P$$

$$D_1 = d - 1/2269P$$

$$R = d - P$$

$$S = \frac{\pi}{4} \times \left(\frac{d_1 + d_2}{2} \right)^2$$

طبق DIN 13-1 (1999-11)

اندازه نامی رزوه معمولی سری 1 (اندازه ها به mm)

مشخصه رزوه d=D	گام P	قطر جناح d2=D2	قطر داخلی		عمق رزوه		شعاع پای دندانه پیچ R	سطح مقطع تنش S mm ²	قطر مته داخل مهره	اندازه چارخو
			رزوه خارجی d2	رزوه داخلی D1	رزوه خارجی h3	رزوه داخلی H1				
M 1	0.25	0.84	0.69	0.73	0.15	0.14	0.04	0.49	0.75	-
M 1/2	0.25	1.04	0.89	0.93	0.15	0.14	0.04	0.73	0.95	-
M 1/6	0.35	1.38	1.17	1.22	0.22	0.19	0.05	1.27	1.25	3/2
M 2	0.4	1.74	1.51	1.57	0.25	0.22	0.06	2.07	1/6	4
M 2/5	0.45	2.21	1.95	2.01	0.28	0.24	0.07	3.39	2/0.5	5
M 3	0.5	2.68	2.39	2.46	0.31	0.27	0.07	5.03	2/5	5/5
M 4	0.7	3.55	3.14	3.24	0.43	0.38	0.10	8.87	3/3	7
M 5	0.8	4.48	4.02	4.13	0.49	0.43	0.12	13.2	4/2	8
M 6	1	5.35	4.77	4.92	0.61	0.54	0.14	20.1	5/0	10
M 8	1.25	7.19	6.47	6.65	0.77	0.68	0.18	36.6	6/8	13
M 10	1.5	9.03	8.16	8.38	0.92	0.81	0.22	58.0	8/5	16
M 12	1.75	10.86	9.85	10.11	1.07	0.95	0.25	84.3	10/2	18
M 16	2	14.70	13.55	13.84	1.23	1.08	0.29	157	14	24
M 20	2.5	18.38	16.93	17.29	1.53	1.35	0.36	245	17/5	30
M 24	3	22.05	20.32	20.75	1.84	1.62	0.43	353	21	36
M 30	3.5	27.73	25.71	26.21	2.15	1.89	0.51	561	26/5	46
M 36	4	33.40	31.09	31.67	2.45	2.17	0.58	817	32	55
M 42	4.5	39.08	36.48	37.13	2.76	2.44	0.65	1121	37/5	65
M 48	5	44.75	41.87	42.59	3.07	2.71	0.72	1473	43	75
M 56	5.5	52.43	49.25	50.05	3.37	2.98	0.79	2030	50/5	85
M 64	6	60.10	56.64	57.51	3.68	3.25	0.87	2676	58	95

نامی رزوه معمولی سری ۱ (اندازه‌ها به mm)

DIN ۱۳-۱۰ (۱۹۹۹-۱۱)

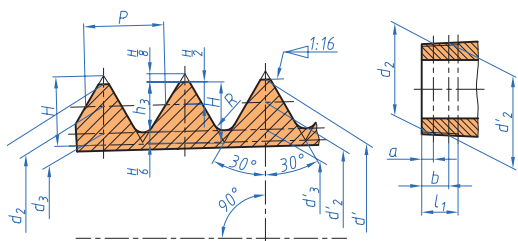
مشخصه رزوه P × d	قطر جناح d ₂ =D ₂		قطر داخلی		مشخصه رزوه P × d	قطر داخلی		مشخصه رزوه P × d	قطر جناح d ₂ =D ₂		قطر داخلی	
	پیچ d ₃	مه‌ره D ₁	پیچ d ₃	مه‌ره D ₁		پیچ d ₃	مه‌ره D ₁		پیچ d ₃	مه‌ره D ₁		
M ₂ ×۰/۲۵	۱/۸۴	۱/۶۹	۱/۷۳	M	۱۰×۰/۲۵	۹/۸۴	۹/۶۹	۹/۷۳	M ₂₄ ×۲	۲۲/۷۰	۲۱/۵۵	۲۱/۸۵
M ₃ ×۰/۲۵	۲/۸۴	۲/۶۹	۲/۷۳	M ۱۰×	۹/۶۸	۹/۶۸	۹/۳۹	۹/۴۶	M ₃₀ × ۰/۵	۲۹/۰۳	۲۸/۱۶	۲۸/۳۸
M ₄ ×۰/۲	۳/۸۷	۳/۷۶	۳/۷۸	۰/۵ M ۱۰× ۱	۹/۳۵	۸/۷۷	۸/۹۲		M ₃₀ ×۲	۲۸/۷۰	۲۷/۵۵	۲۷/۸۴
M ₄ ×۰/۳۵	۳/۷۷	۳/۵۷	۳/۶۲	M ۱۲× ۰/۳۵	۱۱/۷۷	۱۱/۵۷	۱۱/۶۲	M ۱۲× ۱/۵	۳۵/۰۳	۳۴/۱۶	۳۴/۳۸	
M ۵×۰/۲۵	۴/۸۴	۴/۶۹	۴/۷۳	M ۱۲×	۱۱/۶۸	۱۱/۳۹	۱۱/۴۶	M ۱۲× ۲	۳۴/۷۰	۳۳/۵۵	۳۳/۸۴	
M ₅ ×۰/۵	۴۶۸	۴/۳۹	۴/۴۶	۰/۵ M ۱۲× ۱	۱۱/۳۵	۱۰/۷۷	۱۰/۹۲	M ۱۲× ۱/۵	۴۱/۰۳	۴۰/۱۶	۴۰/۳۸	
M ₆ ×۰/۲۵	۵/۸۴	۵/۶۹	۵/۷۳	M ۱۶× ۰/۵	۱۵/۶۸	۱۵/۳۹	۱۵/۴۶	M ۱۶× ۲	۴۰/۷۰	۳۹/۵۵	۳۹/۸۴	
M ₆ ×۰/۵	۴/۶۸	۵/۳۹	۵/۴۶	M ۱۶× ۱	۱۵/۳۵	۱۴/۷۷	۱۴/۹۲	M ۱۶× ۱/۵	۴۷/۰۳	۴۶/۱۶	۴۶/۳۸	
M ₆ ×۰/۷۵	۵/۵۱	۵/۰۸	۵/۱۹	M ۱۶× ۱/۵	۱۵/۰۳	۱۴/۱۶	۱۴/۳۸	M ۱۶× ۲	۴۶/۷۰	۴۵/۵۵	۴۵/۸۴	
M ₈ ×۰/۲۵	۷/۸۴	۷/۶۹	۷/۷۳	M ۲۰× ۱	۱۹/۳۵	۱۸/۷۷	۱۸/۹۲	M ۲۰× ۱/۵	۵۵/۰۳	۵۴/۱۶	۵۴/۳۸	
M ₈ ×۰/۵	۷/۶۸	۷/۳۹	۷/۴۶	M ۲۰×	۱۹/۰۳	۱۸/۱۶	۱۸/۳۸	M ۲۰× ۲	۵۴/۷۰	۵۳/۵۵	۵۳/۸۴	
M ₈ ×۱	۷/۳۵	۶/۷۷	۶/۹۲	M ۲۰× ۱/۵	۲۳/۰۳	۲۲/۱۶	۲۲/۳۸	M ۲۰× ۲	۶۲/۷۰	۶۱/۵۵	۶۱/۸۴	

۱- سری ۲ و سری ۳ شامل اندازه‌های میانی هم هست (مثلا M₇ - M₉ - M₁₄)
 ۲- طبق ۲۰۰۰۳-۰۷ (DIN ۳۳۶)
 ۳- طبق ۱۰۱۹۷۹-۲۷۲ (DIN ISO)

رزوه های مخروطی متریک

طبق (۰۶-۱۹۹۷) DIN ۱-۱۵۸

رزوه های خارجی (پیچ) مخروطی متریک با
رزوه های داخلی (مهده) مربوطه (طرح معمولی)

اندازه های رزوه خارجی

قطر جناح $d_p = d - 0.650 \cdot P$

قطر داخلی $d_f = d - 1.23 \cdot P$

عمق (ارتفاع) $H_f = 0.866 \cdot P$

عمق رزوه (ارتفاع) $H_{Rz} = 0.613 \cdot P$

شعاع پای رزوه پیچ $R = 0.144 \cdot P$

مشخصه رزوه $d \times P$	طول رزوه L_1	عمق رزوه $h_r \max.$	قطر داخلی		عمق رزوه		فاصله b	d^2	d^2_r	$d^2_{r'}$
			فاصله a	$(d = D^2)$	$(d^2 = D^2_r)$	d^2				
M ۵ keg ^{۲)}	۵	۰/۵۲	۲	۵	۴/۴۸	۴/۰۲	۲/۸	۵/۰۵	۴/۵	۴/۰۷
M ۶ keg	۵/۵	۰/۶۶	۲/۵	۶	۵/۳۵	۴/۷۷	۳/۵	۶/۰۶	۵/۴	۴/۸۴
M ۸ × ۱ keg				۸	۷/۳۵	۶/۷۷		۸/۰۶	۷/۴	۶/۸۴
M ۱۰ × ۱ keg				۱۰	۹/۳۵	۸/۷۷		۱۰/۰۶	۹/۴	۸/۸۴
M ۱۲ × ۱ keg				۱۲	۱۱/۳۵	۱۰/۷۷		۱۲/۰۶	۱۱/۴	۱۰/۸۴
M ۱۰ × ۱ keg	۷	۰/۸۲	۳	۱۰	۹/۱۹	۸/۴۷	۵	۱۰/۱۳	۹/۳	۸/۵۹
M ۱۲ × ۱ keg				۱۲	۱۱/۱۹	۱۰/۴۷		۱۲/۱۳	۱۱/۳	۱۰/۵۹
M ۱۲ × ۱ keg	۸/۵	۰/۹۸	۳/۵	۱۲	۱۱/۰۳	۱۰/۱۶	۶/۵	۱۲/۱۹	۱۱/۲	۱۰/۳۵
M ۱۴ × ۱ keg				۱۴	۱۳/۰۳	۱۲/۱۶		۱۴/۱۹	۱۳/۲	۱۲/۳۵
M ۱۶ × ۱ keg				۱۶	۱۵/۰۳	۱۴/۱۶		۱۶/۱۹	۱۵/۲	۱۴/۳۵
M ۱۸ × ۱ keg				۱۸	۱۷/۰۳	۱۶/۱۶		۱۸/۱۹	۱۷/۲	۱۶/۳۵
M ۲۰ × ۱ keg				۲۰	۱۹/۰۳	۱۸/۱۶		۲۰/۱۹	۱۹/۲	۱۸/۳۵
M ۲۲ × ۱ keg				۲۲	۲۱/۰۳	۲۰/۱۶		۲۲/۱۹	۲۱/۲	۲۰/۳۵
M ۲۴ × ۱ keg				۲۴	۲۳/۰۳	۲۲/۱۶		۲۴/۱۹	۲۳/۲	۲۲/۳۵
M ۲۶ × ۱ keg				۲۶	۲۵/۰۳	۲۴/۱۶		۲۶/۱۹	۲۵/۲	۲۴/۳۵

رزوه های مخروطی متریک

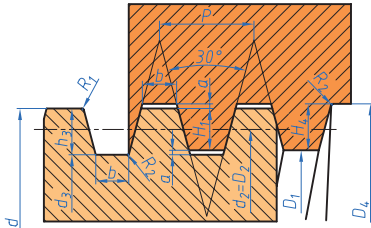
طبق (۰۶-۱۹۹۷) DIN ۱-۱۵۸				رزوه های خارجی (پیچ) مخروطی متریک با رزوه های داخلی (مهره) مربوطه (طرح معمولی) ^۱							
M ۳۰ × ۱ keg	۱۰/۵	۱/۰۱	۴/۵	۳۰	۲۹/۰۳	۲۸/۱۶	۸	۳۰/۱۹	۲۹/۲	۲۸/۳۵	
M ۳۶ × ۱ keg				۳۶	۳۵/۰۳	۳۴/۱۶		۳۶/۲۲	۳۵/۲	۳۴/۳۵	
M ۳۸ × ۱ keg				۳۸	۳۷/۰۳	۳۶/۱۶		۳۸/۲۲	۳۷/۲	۳۶/۳۸	
M ۴۲ × ۱ keg				۴۲	۴۱/۰۳	۴۰/۱۶		۴۲/۲۲	۴۱/۲	۴۰/۳۸	
M ۴۵ × ۱ keg				۴۵	۴۴/۰۳	۴۳/۱۶		۴۵/۲۲	۴۴/۲	۴۳/۳۸	
M ۴۸ × ۱ keg				۴۸	۴۷/۰۳	۴۶/۱۶		۴۸/۲۲	۴۷/۲	۴۶/۳۸	
M ۵۲ × ۱ keg				۵۲	۵۱/۰۳	۵۰/۱۶		۵۲/۲۲	۵۱/۲	۵۰/۳۸	
M ۲۷ × ۱ keg	۱۲	۱/۳۲	۵	۲۷	۲۵/۷۰	۲۴/۵	۹	۲۷/۲۵	۲۵/۹	۲۴/۸۰	
M ۳۰ × ۱ keg				۳۰	۲۸/۷۰	۲۷/۵۵		۳۰/۲۵	۲۸/۹	۲۷/۸۰	
M ۳۳ × ۱ keg				۳۳	۳۱/۷۰	۳۰/۵۵		۳۳/۲۵	۳۱/۹	۳۰/۸۰	
M ۳۶ × ۱ keg	۱۳	۱/۳۴	۶	۳۶	۳۴/۷۰	۳۳/۵۵	۱۰	۳۶/۲۵	۳۴/۹	۳۳/۸۰	
M ۳۹ × ۱ keg				۳۹	۳۷/۷۰	۳۶/۵۵		۳۹/۲۵	۳۷/۹	۳۶/۸۰	
M ۴۲ × ۱ keg				۴۲	۴۰/۷۰	۳۹/۵۵		۴۲/۲۵	۴۰/۹	۳۹/۸۰	
M ۴۵ × ۱ keg				۴۵	۴۳/۷۰	۴۲/۵۵		۴۵/۲۵	۴۳/۹	۴۲/۸۰	
M ۴۸ × ۱ keg				۴۸	۴۶/۷۰	۴۵/۵۵		۴۸/۲۵	۴۶/۹	۴۵/۸۰	
M ۵۲ × ۱ keg				۵۲	۵۴/۷۰	۴۹/۵۵		۵۲/۲۵	۵۰/۹	۴۹/۸۰	
M ۵۶ × ۱ keg				۵۶	۵۴/۷۰	۵۳/۵۵		۵۶/۲۵	۵۴/۹	۵۳/۸۰	
M ۶۰ × ۱ keg				۶۰	۵۸/۷۰	۵۷/۵۵		۶۰/۲۵	۵۸/۹	۵۷/۸۰	
رزوه خارجی مخروطی متریک، P=۲mm، d=۳mm : (مخروطی) DIN ۱۵۸-M ۳۰×۲ keg رزوه طرح معمولی											

- (1) برای اتصالات خود آب بند (مثلاً پیچ های درپوش، روغن خور، گریس خور) برای قطره های نامی بزرگ استفاده از مواد آب بند رزوه توصیه می شود.
- (2) D قطر خارجی رزوه داخلی (مهره)
- (3) D_p قطر جناح رزوه داخلی
- (4) Kegel = Cone مخروط

رزوه‌های دندانه دوزنقه‌ای وارهای

طبق ISO ۱۰۳-۱ (۱۹۷۷-۰۴)

رزوه‌های دندانه دوزنقه‌ای ISO متریک

قطر نامی D

P گام رزوه‌های تک راهه و گام

ظاهری رزوه‌هی چندراهه

P_h گام حقیقی رزوه‌های چندراهه

N=P_h/P تعداد راه یا نخ

d_p=d-(P+2/a_e) قطر داخلی رزوه خارجی

D_p=d+2/a_e قطر خارجی رزوه داخلی

D₁=d-p قطر داخلی رزوه داخلی

d_p=D_p=d-0.5/P قطر جناح

H_r=H_f=0.5/p+a_e عمق رزوه

H₁=0.5/P هم‌پوشانی جناح‌ها

a_e لقی سر رزوه

R_r, R_f شعاع لبه‌های رزوه

b=0.366/P-0.54/a_e عرض پای دندانه

۳۰° زاویه جناح دندانه

اندازه	برای گام‌های P به mm			
	۱/۵	۲/۵	۶/۱۲	۱۴/۴۴
a _e	۰/۱۵	۰/۲۵	۰/۵	۱
R _r	۰/۰۷۵	۰/۱۲۵	۰/۲۵	۰/۵
R _f	۰/۱۵	۰/۲۵	۰/۵	۱

اندازه رزوه به mm							اندازه رزوه به mm						
مشخصه رزوه d × P	قطر جناح d _p =D _p	پیچ d _r	مه‌ره D ₁	قطر خارجی D _p	عمق رزوه h ₁ =H ₁	عرض پای دندانه b	مشخصه رزوه d × P	قطر جناح d _p =D _p	پیچ d _r	مه‌ره D ₁	قطر خارجی D _p	عمق رزوه h ₁ =H ₁	عرض پای دندانه b
Tr ۱ × ۲	۹	۷/۵	۸	۱۰/۵	۱/۲۵	۰/۶۰	Tr ۴۰ × ۷	۳۶/۵	۳۲	۳۳	۴۱	۴	۲/۲۹
Tr ۱۲ × ۳	۱۰/۵	۸/۵	۹	۱۲/۵	۱/۷۵	۰/۹۶	Tr ۴۴ × ۷	۴۰/۵	۳۶	۳۷	۴۵	۴	۲/۲۹
Tr ۱۶ × ۴	۱۴	۱۱/۵	۱۲	۱۶/۵	۲/۲۵	۱/۳۳	Tr ۴۸ × ۸	۴۴	۳۹	۴۰	۴۹	۴/۵	۲/۶۶
Tr ۲۰ × ۴	۱۸	۱۵/۵	۱۶	۲۰/۵	۲/۲۵	۱/۳۳	Tr ۵۲ × ۸	۴۸	۴۳	۴۴	۵۳	۴/۵	۲/۶۶
Tr ۲۴ × ۵	۲۱/۵	۱۸/۵	۱۹	۲۴/۵	۲/۷۵	۱/۷۰	Tr ۶۰ × ۹	۵۵/۵	۵۰	۵۱	۶۱	۵	۳/۰۲
Tr ۲۸ × ۵	۲۵/۵	۲۲/۵	۲۳	۲۸/۵	۲/۷۵	۱/۷۰	Tr ۷۰ × ۱۰	۶۵	۵۹	۶۰	۷۱	۵/۵	۳/۳۹
Tr ۳۲ × ۶	۲۹	۲۵	۲۶	۳۲	۳/۵	۱/۹۳	Tr ۸۰ × ۱۰	۷۵	۶۹	۷۰	۸۱	۵/۵	۳/۳۹
Tr ۳۶ × ۳	۳۴/۵	۳۲/۵	۳۳	۳۶/۵	۲/۰	۰/۸۳	Tr ۹۰ × ۱۲	۸۴	۷۷	۷۸	۹۱	۶/۵	۴/۱۲
Tr ۳ × ۶	۳۳	۲۹	۲۰	۳۷	۳/۵	۱/۹۳	T ۱۰۰ × ۱۲	۹۴	۸۷	۸۸	۱۰۱	۶/۵	۴/۱۲
Tr ۳۶ × ۱۰	۳۱	۲۵	۲۶	۳۷	۵/۵	۳/۳۹	Tr ۱۴۰ × ۱۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۸	۱۴۲	۸	۴/۵۸

D=P اندازه نام رزوه

P گام

$d_r = d - 1/736 \cdot P$ قطر داخلی رزوه خارجی

$D_1 = d - 1/8 \cdot P$ قطر داخلی رزوه داخلی

$d_r = d - 0/75 \cdot P$ قطر جناح رزوه خارجی

$D_2 = d - 0/75 \cdot P$ قطر جناح رزوه داخلی

$a = 0/1 \cdot \sqrt{P}$ لقی محوری

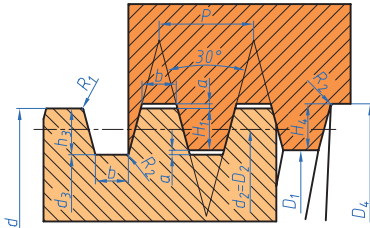
$h_r = 0/8878 \cdot p$ عمقی رزوه خارجی

$H_1 = 0/75 \cdot P$ عمق رزوه داخلی

$R = 0/124 \cdot P$ شعاع پای رزوه پیچ

$W = 0/264 \cdot P$ عرض سر دندانه رزوه خارجی

زاویه جناح 33°

مشخصه رزوه $d \times P$	رزوه خارجی		رزوه داخلی		قطر جناح d_r	مشخصه رزوه $d \times P$	رزوه خارجی		رزوه داخلی		قطر جناح d_r
	قطر داخلی d_r	عمق رزوه h_r	قطر داخلی D_1	عمق رزوه H_1			قطر داخلی d_r	عمق رزوه h_r	قطر داخلی D_1	عمق رزوه H_1	
S 12 × 3	6/79	2/60	7/5	2/25	9/75	S 44 × 7	31/58	6/07	33/5	5/25	38/75
S 16 × 4	9/06	3/47	10/0	3/00	13/00	S 48 × 8	34/12	6/94	36	6/00	42/00
S 20 × 4	13/06	3/47	14/0	3/00	17/00	S 52 × 8	38/11	6/94	40	6/00	46/00
S 24 × 5	15/32	4/34	16/5	3/75	20/25	S 60 × 9	44/38	7/81	46/5	6/75	53/25
S 28 × 5	19/32	4/34	20/5	3/75	24/25	S 70 × 10	52/64	8/68	55	7/50	62/50
S 3 × 6	21/58	5/21	23/0	4/50	27/50	S 8 × 10	62/64	8/68	65	7/50	72/50
S 36 × 6	25/59	5/21	27/0	4/50	31/50	S 90 × 12	69/17	10/41	72	9/00	81/00
S 40 × 7	27/15	6/07	29/5	5/25	34/75	S 100 × 12	79/17	10/41	82	9/00	91/00

نیروهای اولیه و گشتاور بستن پیچ

محاسبه اتصالات پیچی

		مقادیر حدودی انتخاب پیچ‌های تنه‌دار									
		بارگذاری	نیروی کاری هر پیچ F_B به kN								
	نمودار نیروهای اعمالی	استاتیکی	۵/۲	۴	۳/۶	۱۰	۱۶	۲۵	۴۰	۶۳	
	نیروی گیرنده اولیه F_V	دینامیکی	۶/۱	۵/۲	۴	۳/۶	۱۰	۱۶	۲۵	۴۰	
	نیروی کاری F_B	۴/۸ , ۵/۶ ۵/۸ , ۶/۸ ۸/۸ ۱۰/۹ ۱۲/۹	M6	M۸	M۱۰	M۱۲	M۱۶	M۲۰	M۲۴	M۳۰	
	نیروی گیرنده اجزا F_K		M5	M۶	M۸	M۱۰	M۱۲	M۱۶	M۲۰	M۲۴	
	نیروی کلی پیچ F_S		M5	M۶	M۸	M۱۰	M۱۶	M۱۶	M۱۶	M۲۰	
افزایش طول پیچ f_s	M4		M۵	M۶	M۸	M۱۰	M۱۲	M۱۶	M۱۶		
کاهش طول اجزا f_T	M4	M۵	M۵	M۸	M۸	M۱۰	M۱۲	M۱۶			

(۱) برای پیچ‌های کششی اولین پله بعدی نیروی کاری را انتخاب کنید/

نیروهای اولیه (پیش نیرو) و گشتاور بستن

رزوه	F^B	A_S به mm^2	پیچ‌های تنه‌دار						پیچ‌های کششی						
			نیروی اولیه F_V به kN			گشتاور بستن M_A به N/m			A_T به mm^2	نیروی اولیه F_V به kN			گشتاور بستن M_A به N/m		
			ضریب اصطکاک کل μ							ضریب اصطکاک کل μ					
			۰/۰۸	۰/۱۲	۰/۱۴	۰/۰۸	۰/۱۲	۰/۱۴		۰/۰۸	۰/۱۲	۰/۱۴	۰/۰۸	۰/۱۲	۰/۱۴
M۸	۸/۸	۳۶/۶	۱۸/۶	۱۷/۲	۱۶/۵	۱۷/۹	۲۳/۱	۲۵/۳	۲۶/۶	۱۲/۹	۱۱/۸	۱۱/۲	۱۳/۶	۱۷/۶	۱۹/۲
	۱۰/۹		۲۷/۱	۲۵/۲	۲۴/۲	۲۶/۲	۳۴	۳۷/۲		۱۹	۱۷/۳	۱۶/۴	۲۰	۲۵/۸	۲۸/۲
	۱۲/۹		۳۱/۹	۲۹/۵	۲۸/۳	۳۰/۷	۳۹/۶	۴۳/۶		۲۲/۲	۲۰/۲	۱۹/۲	۲۳/۴	۳۰/۲	۳۳
M۸×۱	۸/۸	۳۹/۲	۲۰/۳	۱۸/۸	۱۸/۱	۱۸/۸	۲۴/۸	۲۷/۳	۲۹/۲	۱۴/۶	۱۳/۴	۱۲/۷	۱۳/۶	۱۷/۶	۱۹/۲
	۱۰/۹		۲۹/۷	۲۷/۷	۲۶/۶	۲۷/۷	۳۶/۴	۴۰/۱		۲۱/۵	۱۹/۶	۱۸/۷	۲۰	۲۵/۸	۲۸/۲
	۱۲/۹		۳۴/۸	۳۲/۴	۳۱/۱	۳۲/۴	۴۲/۶	۴۷/۱		۲۵/۱	۲۳	۲۱/۹	۲۳/۴	۳۰/۲	۳۳
M10	۸/۸	۵۸/۰	۲۹/۵	۲۷/۳	۲۶/۲	۳۶	۴۶	۵۱	۴۲/۴	۲۰/۷	۱۸/۹	۱۷/۹	۲۵	۳۲	۳۵
	۱۰/۹		۴۳/۳	۴۰/۲	۳۸/۵	۵۳	۶۸	۷۵		۳۰/۴	۲۷/۷	۲۶/۴	۳۷	۴۷	۵۱
	۱۲/۹		۵۰/۷	۴۷	۴۵	۶۱	۸۰	۸۸		۳۵/۶	۳۲/۴	۳۰/۸	۴۳	۵۵	۶۰
M1۰×۱,۲۵	۸/۸	۶۱/۲	۳۱/۵	۲۹/۴	۲۸/۳	۳۷	۴۹	۵۴	۴۵/۶	۲۲/۷	۲۰/۹	۱۹/۹	۲۷	۳۵	۳۸
	۱۰/۹		۴۶/۵	۴۳/۲	۴۱/۵	۵۵	۷۲	۸۰		۲۳/۵	۲۰/۶	۲۹/۲	۴۰	۵۱	۵۶
	۱۲/۹		۵۴/۴	۵۰/۶	۴۸/۶	۶۴	۸۴	۹۳		۲۹/۲	۲۵/۹	۲۴/۴	۴۶	۶۰	۶۵

رزوه	F^b	A_s^b به mm^2	پیچ‌های تنه‌دار						پیچ‌های کششی						
			نیروی اولیه F_v به kN			گشتاور بستن M_A به N/m			A_T به mm^2	نیروی اولیه F_v به kN		گشتاور بستن M_A به N/m			
			ضریب اصطکاک کل μ^c							ضریب اصطکاک کل μ^c					
			۰/۰۸	۰/۱۲	۰/۱۴	۰/۰۸	۰/۱۲	۰/۱۴			۰/۰۸	۰/۱۲	۰/۱۴	۰/۰۸	۰/۱۲
M1۲	۸/۸ ۱۰/۹ ۱۲/۹	۸۴/۳	۴۳ ۶۳ ۷۳/۹	۳۹/۹ ۵۸/۵ ۶۸/۵	۳۸/۳ ۵۶/۲ ۶۵/۸	۶۱ ۹۰ ۱۰۵	۸۰ ۱۱۷ ۱۳۷	۸۷ ۱۲۸ ۱۵/	۶۱/۷	۳۰/۳ ۴۴/۶ ۵۲/۱	۲۷/۶ ۴۰/۶ ۴۷/۷	۲۶/۳ ۳۸/۶ ۴۵/۲	۴۳ ۶۳ ۷۴	۵۵ ۸۱ ۹۵	۶۰ ۸۸ ۱۰۳
M1۲×۱/۵	۸/۸ ۱۰/۹ ۱۲/۹	۸۸,۱	۴۸,۲ ۷۰,۸ ۸۲,۷	۴۵ ۶۶ ۷۲,۳	۴۳,۲ ۶۳,۵ ۷۴,۳	۶۵ ۹۶ ۱۱۲	۸۷ ۱۲۸ ۱۵۰	۹۶ ۱۴۱ ۱۶۵	۶۵,۸	۳,۵ ۵۲ ۶۱	۳۲,۶ ۴۷,۸ ۵۶	۳۱ ۴۵,۷ ۵۳,۴	۴۸ ۷۱ ۸۳	۶۳ ۹۳ ۱۰۸	۶۹ ۱۰۲ ۱۱۹
M1۶	۸/۸ ۱۰/۹ ۱۲/۹	۱۵۷	۸۱ ۱۱۹ ۱۴۰	۷۵,۳ ۱۱۱ ۱۳۰	۷۲,۴ ۱۰۶ ۱۲۴	۱۴۷ ۲۱۶ ۲۵۳	۱۹۴ ۲۸۵ ۳۳۳	۲۱۴ ۳۱۴ ۳۶۷	۱۱۷	۵۸,۴ ۸۵,۸ ۱۰۰	۵۳,۴ ۷۸,۵ ۹۱,۸	۵۱ ۷۴,۸ ۸۷,۵	۱۰۶ ۱۵۶ ۱۸۲	۱۳۷ ۲۰۲ ۲۳۶	۱۵۰ ۲۲۱ ۲۵۸
M1۶×۱/۵	۸/۸ ۱۰/۹ ۱۲/۹	۱۶۷	۸۸ ۱۲۹ ۱۵۱	۸۲,۲ ۱۲۱ ۱۴۱	۷۹,۲ ۱۱۶ ۱۳۶	۱۵۴ ۲۲۷ ۲۶۵	۲۰۷ ۳۰۴ ۳۵۵	۲۲۹ ۳۳۶ ۳۹۴	۱۲۸	۶۵,۵ ۹۶,۲ ۱۱۳	۶۰,۲ ۸۸,۴ ۱۰۴	۵۷,۴ ۸۴,۵ ۹۹	۱۱۵ ۱۶۹ ۱۹۷	۱۵۱ ۲۲۲ ۲۶۰	۱۶۶ ۲۴۴ ۲۸۵
M۲۰	۸/۸ ۱۰/۹ ۱۲/۹	۲۴۵	۱۳۱ ۱۸۶ ۲۱۸	۱۲۱ ۱۷۳ ۲۰۲	۱۱۷ ۱۶۶ ۱۹۴	۲۹۷ ۴۲۳ ۴۹۵	۳۹۱ ۵۵۷ ۶۵۳	۴۳۰ ۶۱۵ ۷۲۰	۱۸۲	۹۲ ۱۳۴ ۱۵۷	۸۶ ۱۲۳ ۱۴۴	۸۲ ۱۱۷ ۱۳۷	۲۱۵ ۳۰۶ ۳۵۸	۲۷۸ ۳۹۵ ۴۶۲	۳۰۴ ۴۳۲ ۵۰۵
M۲۰×۱/۵	۸/۸ ۱۰/۹ ۱۲/۹	۲۷۲	۱۴۹ ۲۱۲ ۲۴۷	۱۳۸ ۲۰۰ ۲۳۱	۱۳۴ ۱۹۰ ۲۲۵	۳۲۰ ۴۵۵ ۵۳۳	۴۳۳ ۶۱۸ ۷۲۱	۴۸۲ ۶۸۵ ۸۰۲	۲۱۰	۱۱۳ ۱۶۰ ۱۸۸	۱۰۴ ۱۴۸ ۱۷۳	۱۰۰ ۱۴۲ ۱۶۶	۲۴۲ ۳۴۵ ۴۰۲	۳۲۲ ۴۶۰ ۵۴۰	۳۵۵ ۵۰۸ ۵۹۴
M۲۴	۸/۸ ۱۰/۹ ۱۲/۹	۳۵۳	۱۸۸ ۲۶۸ ۳۱۳	۱۷۵ ۲۵۰ ۲۹۱	۱۶۸ ۲۳۸ ۲۸۰	۵۱۲ ۷۳۰ ۸۵۵	۶۷۵ ۹۶۰ ۱۲۵	۷۴۳ ۱۰۶۰ ۱۲۴۰	۲۶۲	۱۳۶ ۱۹۳ ۲۲۵	۱۲۴ ۱۷۷ ۲۰۷	۱۱۸ ۱۶۸ ۱۹۶	۳۷۰ ۵۲۷ ۶۱۷	۴۸۰ ۶۸۲ ۸۰۰	۵۲۳ ۷۴۵ ۸۷۱
M۲۴×۲	۸/۸ ۱۰/۹ ۱۲/۹	۳۸۴	۲۱۰ ۳۰۰ ۳۵۰	۱۹۶ ۲۸۰ ۳۲۷	۱۸۹ ۲۶۸ ۳۱۵	۵۴۵ ۷۷۶ ۹۰۸	۷۳۵ ۱۰۴۶ ۱۲۲۴	۸۱۶ ۱۱۶۰ ۱۳۶۰	۲۹۵	۱۵۸ ۲۲۴ ۲۶۳	۱۴۵ ۲۰۷ ۲۴۲	۱۳۹ ۱۹۸ ۲۳۰	۴۱۰ ۵۸۲ ۶۸۲	۵۴۳ ۷۷۵ ۹۰۵	۶۰۰ ۸۵۲ ۹۹۸

در مونتاز با گشتاور بستن M_A تنش تسلیم جنس پیچ تا حدود ۰,۹٪ استفاده می‌شود.

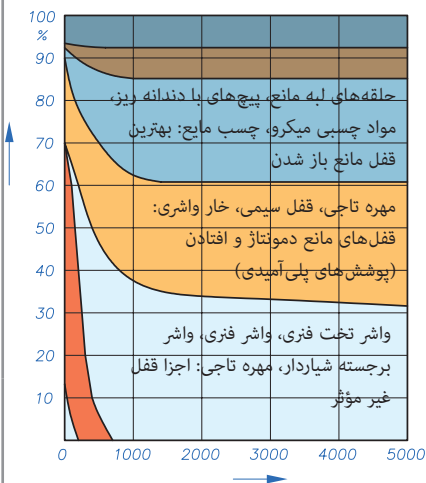
(۱) مقطع تنش $\mu=۰,۰۸$: پیچ‌ها با روغنکاری شده‌اند.

(۲) مقطع نه پیچ (قسمت لاغر) $\mu=۰,۱۲$: پیچ‌ها روغنکاری جزئی شده‌اند.

(۳) درجه استحکام پیچ $\mu=۰,۱۴$: پیچ‌ها با مواد مصنوعی خیلی ریز و پودری قفل و ضامن شده‌اند.

استانداردهای قفل پیچ

قفل پیچ‌ها

در اتصالات با ابعاد بزرگ و نیز قابل اعتماد از نظر مونتاژ معمولاً نیازی به قفل پیچ‌ها نیست. نیروهای گیرنده از جابه‌جایی یا شل شدن قطعات پیچ شده به هم توسط پیچ و مهره، جلوگیری می‌کند. با این همه، در عمل به دلایل زیر نیروهای گیرنده دچار آسیب شده و کم اثر می‌شوند:

● شل و لق شدن اتصالات پیچی در نتیجه تنش سطحی (لهیدگی) و تغییر شکل پلاستیکی و کاهش نیروهای اولیه اتصالات پیچی.

چاره: سطوح نشیمن بزرگ، زبری سطح کمتر (صافی سطح بالاتر)، استفاده از پیچ‌های خیلی محکم (نیروی اولیه بزرگ تر).

● باز شدن اتصالات پیچی: بارهای دینامیکی عمود بر محور پیچ‌ها باعث باز شدن خودکار و کامل می‌شود.

چاره: استفاده از اجزاء قفل، بر حسب عملکرد به سه گروه تقسیم می‌شوند:

اجزای قفل غیر مؤثر (مانند واشر فنری و واشر دندانه‌دار).
اجزای قفل مانع دمونتاز و افتادن: اتصالات ممکن است باز و شل شوند ولی از هم جدا نمی‌شوند (مانند اشیپیل).

اجزای قفل مانع شل شدن (مثلاً چسب‌ها و پیچ‌های با دندانه مانع). مهره‌ها یا پیچ‌ها نمی‌توانند شل شوند (بهترین نوع قفل).

آزمایش ویریه ۶۵۱۵۱ DIN اجزاء قفل مختلف رفتار قفل اتصالات پیچی تحت بارگذاری عرضی پیچ‌های ISO ۴۰۱۴-M1۰ آزمایش می‌شوند.

نگاه کلی به قفل پیچ‌ها

نوع، خواص	استاندارد	اجزای قفل	اتصال
غیر مؤثر	منسوخ	واشر تخت فنری	فنری
غیر مؤثر	منسوخ	واشر فنری	
غیر مؤثر	منسوخ	واشر برجسته دندانه‌دار	
غیر مؤثر	منسوخ	واشر برجسته شیاردار	
قفل مانع دمونتاز قفل مانع دمونتاز قفل مانع دمونتاز	منسوخ DIN ۹۳۵-۱+۲ —	ورق قفل مهره تاجی با پین اشیپیل (دو سر پرچ) قفل سیمی	قفل شکلی
غیر مؤثر، امکان شل شدن	—	مهره قفلی (مهره جفت)	قفل نیرویی
قفل مانع دمونتاز	DIN ۲۶۷-۲۸ ISO ۲۳۲۰	پیچ‌ها و مهره‌ها با پوشش پلی‌آمیدی گیرنده	قفل (گیرنده)

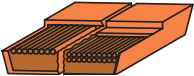

اتصال	اجزای قفل	استاندارد	نوع، خواص
مانع (نیروی و فرمی)	پیچ‌های با دندان‌ه زیر کله‌گی	—	قفل مانع شل شدن، برای قطعات سخت شده مناسب نیست
	حلقه لبه مانع، واشر لبه مانع، جفت واشر خود قفل	— —	قفل مانع شل شدن، برای قطعات سخت مناسب نیست. قفل مانع شل شدن
قفل جنسی	چسب‌های میکرو (مواد مصنوعی) در رزوه‌ها	DIN ۲۶۷-۲۷	قفل مانع شل شدن، اتصال آب‌بند، محدوده دما ۱۵°C - ۵۰°C
	چسب مایع	—	قفل مانع شل شدن

انواع تسمه های گوه ای شکل

تسمه های گوه ای شکل (۷- شکل)، تسمه های دندانه دار (سنکرون)

شکل ساختمان

مشخصه استاندارد	محدوده ابعاد		محدوده سرعت	محدوده توان	خواص، مثال های کاربردی
	mm به h	mm به L			
	استاندارد برای پولی های		V_{max} به m/s	P_{max} به kW	
تسمه های گوه ای شکل معمولی DIN ۲۲۱۵, ISO ۴۱۸۴	۴...۲۵	۱۸۵...۱۹۰۰۰	۳۰	۶۵	برای بارهای پاره کننده بالا، توانایی انتقال مطمئن، ماشین های ساختمانی، ماشین های کشاورزی، سیستم های نقاله، ماشین سازی عمومی
	DIN ۲۲۱۷, ISO ۴۱۸۳				
تسمه های گوه ای شکل باریک DIN ۷۷۵۳, ISO ۴۱۸۴	۸...۱۸	۶۳۰...۱۲۵۰۰	۴۰	۷۰	انتقال خوب توان، در عرض یکسان دارای توان دوبرابر مانند تسمه های گوه ای-شکل معمولی؛ سیستم های جعبه دنده، ماشین های - چوب، ابزار، - مبرد
	DIN ۲۲۱۱, ISO ۴۱۸۳				
تسمه های گوه ای شکل جناح باز DIN ۲۲۱۵, DIN ۷۷۵۳	۴...۲۵	۸۰۰...۳۱۵۰	۵۰	۷۰	تغییر طول کم، قطر کوچک پولی ها، پایداری حرارتی بالا از 30°C تا 80°C ؛ محرکه دینام خودرو سواری، سیستم های جعبه دنده، پمپ ها، ماشین های مبرد
	DIN ۲۲۱۱, DIN ۲۲۱۷				
تسمه های گوه ای شکل یکپارچه (تسمه های قدرتی) 	۱۰...۲۶	۱۲۵۰...۱۵۰۰۰	۳۰	۶۵	عدم حساسیت به ارتعاش و ضربه؛ عدم پیچش تسمه های تکی در پولی، توزیع کاملاً یکنواخت نیرو، بارهای پاره کننده بالا، برای فواصل بزرگ محورها؛ ماشین های کاغذ
	DIN ۲۲۱۱, DIN ۲۲۱۷				

<p>تسمه‌های گوه‌ای شکل پره‌ای</p> <p>DIN ۷۸۶۷</p>	<p>۳...۱۷ ۶۰۰...۱۵۰۰۰</p> <p>DIN ۷۸۶۷</p>	<p>۶۰</p>	<p>۲۰</p>	<p>امکان نسبت انتقال بزرگ، دوران کم لرزش؛ محرکه دینام خودروسواری، سیستم محرکه کمپرسور در تأسیسات تبرید، ماشین‌های کوچک</p>
<p>تسمه‌های گوه‌ای شکل پهن</p> <p>DIN ۷۷۱۹</p>	<p>۶...۱۸ ۴۶۸...۲۵۰۰</p> <p>DIN ۷۷۱۹</p>	<p>۳۰</p>	<p>۸۵</p>	<p>مقاومت عرضی خوب، تطابق پروفیل خوب، بارهای پاره‌کننده خیلی بالا، قابل انعطاف؛ جعبه‌دنده‌های با سرعت قابل تنظیم؛ ماشین‌های ابزار، نساجی، ماشین‌سازی عمومی</p>
<p>تسمه‌های گوه‌ای شکل دویل (تسمه‌های شش گوش)</p> <p>DIN ۷۷۲۲, ISO ۵۲۸۹</p>	<p>۱۰...۲۵ ۲۰۰۰...۶۹۰۰</p> <p>DIN ۲۲۱۷</p>	<p>۳۰</p>	<p>۲۰</p>	<p>انتقال خوب برای موتورهای با چند پولی و جهت گردش متغیر؛ ۱۰٪ بازده کمتر از تسمه‌های معمولی؛ ماشین‌های کشاورزی، ماشین‌های نساجی، ماشین‌سازی عمومی</p>
<p>تسمه‌های دندانه‌دار</p> <p>DIN ۷۷۲۱, ISO ۵۲۹۶</p>	<p>۰,۷...۵,۰ ۱۰۰۰...۳۶۲۰</p> <p>DIN ISO ۵۲۹۴</p>	<p>۴۰...۸۰</p>	<p>۰/۵...۹۰۰</p>	<p>بازده $\eta_{max} \leq 98,0\%$، حرکت سنکرون و بدون لغزش، نیروی کششی اولیه کمتر و در نتیجه اعمال بار کمتر به یاتاقان‌ها، سیستم‌های محرکه ظریف و دقیق و ماشین‌های اداری، در خودروهای باری، سیستم محرکه اسپیندل CNC</p>
<p>۱- ارتفاع تسمه (صفحات ۲۵۵، ۲۵۶) ۲- طول تسمه ۳- توان قابل انتقال توسط هر تسمه</p>				

سطوح کیفیت روغن های بنزینی در API بر اساس تکنولوژی ساخت

عرضه به بازار مصرف، سال ۲۰۱۰ کاربرد در کلیه خودروهای مدرن تا سال ۲۰۱۵، دارای مقاومت بهتر در برابر اکسیداسیون، پوشش دهی بیشتر و محافظت در برابر رسوب گذاری بر روی قطعات و افزایش کارایی روغن موتور در دمای پایین بهبود یافته است. گریدهای سبک این روغن موتور صرفه جویی قابل ملاحظه از نظر کیفیت حفظ انرژی هستند. ILSAC دارای استاندارد SN در مصرف سوخت فراهم می آورد. برخی روغن های (CC-۴۰۰۰CC) مناسب خودروها و موتور سیکلت هایی با حجم انجین ۶۵۰	SN
عرضه به بازار مصرف، سال ۲۰۰۵ کاربرد در کلیه خودروهای مدرن تا سال ۲۰۱۰، دارای خاصیت پایداری خوب در برابر اکسیداسیون و سایش، محافظت بهتر در مقابل رسوب گذاری بر روی قطعات و کارایی بهتر روغن در دمای پایین. گریدهای سبک این روغن صرفه جویی قابل ملاحظه ای را در مصرف سوخت فراهم می آورند. (CC-۲۸۰۰CC) مناسب خودروها و موتور سیکلت هایی با حجم انجین ۶۵۰	SM
در موتورهای بنزینی SAE برای آزمون درجه گرانی API برای مصرف در خودروهای سال ۲۰۰۴ و قدیمی تر و طبق خط مش و قابلیت های مورد انتظار مدرن. (CC-۴۰۰۰CC) مناسب خودروها و موتور سیکلت هایی با حجم انجین موتورسیکلت های ۶۵۰	SL
برای مصرف سوخت در خودروهای طراحی سال ۲۰۰۱ و قدیمی تر. (CC-۲۰۰۰CC) مناسب خودروها و موتور سیکلت هایی با حجم انجین ۴۵۰	SJ
برای مصرف سوخت در خودروهای طراحی سال ۱۹۹۶ و قدیمی تر. (CC-۴۵۰۰CC) منسوخ شده و مناسب موتور سیکلت های دارای فیلترهای کاغذی از ۲۰۰	SH
دارای مقدار بیشتری از مواد افزودنی. SF برای مصرف در خودروهای سال ۱۹۹۳ و قدیمی تر، نسبت به (CC-۲۰۰۰CC) منسوخ شده و مناسب خودروها و موتور سیکلت های دارای فیلتر کاغذی از ۱۶۰	SG
اما دارای مواد ضد اکسیداسیون و ضد سائیدگی بیشتر برای مصرف در خودروهای طراحی سال ۱۹۹۳ و قدیمی تر. SE مشابه (CC-۲۰۰۰CC) منسوخ شده و مناسب موتور سیکلت های دارای فیلترهای فلزی از ۵۰	SF
دارای مقدار بیشتری از مواد افزودنی، استفاده در خودروهایی که پس از سال ۱۹۷۹ ساخته شده اند، توصیه نمی شود. SD مشابه (منسوخ شده و توصیه نمی شود)	SE
دارای مقدار بیشتری از مواد افزودنی، استفاده در خودروهای طراحی سال ۱۹۷۱ به بعد توصیه نمی شود. SC نسبت به (منسوخ شده و اصلاً توصیه نمی شود)	SD
+ مواد ضد رنگ و ساییدگی + پاک کنندگی، استفاده در خودروهای طراحی سال ۱۹۶۷ به بعد توصیه نمی شود. SB (منسوخ شده و اصلاً توصیه نمی شود)	SC
+ مواد ضد خوردگی و ضد اکسیداسیون، استفاده در خودروهای طراحی سال ۱۹۶۳ به بعد توصیه نمی شود. SA (منسوخ شده و اصلاً توصیه نمی شود)	SB
روغن پایه بدون مواد افزودنی، استفاده در خودروهایی که پس از سال ۱۹۳۰ ساخته شده اند، توصیه نمی شود. (منسوخ شده و اصلاً توصیه نمی شود)	SA

طبقه‌بندی روغن جعبه‌دنده براساس کیفیت API

ماهیت و مورد مصرف آن	طبقه‌بندی API
روغن معدنی خالص (پایه) که در خودروها کاربرد دارد	GL-۱
روغن دنده که روغن حیوانی یا گیاهی به آن اضافه می‌شود و دارای ماده افزودنی ضدساییدگی کاربرد آن در دنده‌های فرسوده می‌باشد.	GL-۲
دارای مقداری ماده افزودنی کاهش‌دهنده اثرات فشار کاربرد آن در وسایل حمل‌ونقل دستی و دنده فرمان	GL-۳
مواد افزودنی مناسب دنده‌ها و کاربرد آن در جعبه‌دنده‌های بسیاری از خودروها	GL-۴
مواد افزودنی مناسب دنده‌ها و کاربرد آن در دیفرانسیل‌ها و دنده‌های هیپوئید	GL-۵

روغن موتور - API GL - ۱

کیفیت:	API GL -
کاربرد:	مناسب جعبه‌دنده‌های ساده و مخروطی با توان کم یا متوسط
گرید:	۲۵۰/۱۴۰/۹۰
بسته‌بندی:	ظروف ۴، ۱، ۱۰ و ۲۰ لیتری و بشکه فلزی ۲۰۸ لیتری

استاندارد		درجه گرانروی		مشخصات فنی
ایران	بین‌المللی	۱۴۰	۹۰	
۳۴۰	ASTM D- 445	۳۳/۵	۱۷/۸	● گرانروی در ۱۰۰ درجه
۳۴۰	ASTM D- 445	۴۴۳/۲	۱۸۶	● گرانروی در ۴۰ درجه
۱۹۵	ASTM D- 2270	۱۰۶	۱۰۳	● شاخص گرانروی
۱۹۸	ASTM D- 92	۲۱۰	۲۰۰	● نقطه اشتعال حداقل
۲۰۱	ASTM D- 97	-۹	-۱۵	● نقطه ریزش حداکثر
۱۹۷	ASTM D-1298	۰/۸۸۰	۰/۸۸۰	دانسیته در C ^۳ ۱۵/۵cm/g

روغن موتور - API GL - ۴

کیفیت:	MIL-1- ۵API GL -
کاربرد:	مناسب جعبه‌دنده و دیفرانسیل اتومبیل‌های سواری سبک و سنگین با توان متوسط و بالا
گرید:	۱۴۰W۸۵، ۹۰W۸۵، ۲۵۰، ۱۴۰، ۹۰
بسته‌بندی:	ظروف ۴، ۱، ۱۰ و ۲۰ لیتری و بشکه فلزی ۲۰۸ لیتری

استاندارد			درجه گرانبوی				مشخصات فنی
ایران	بین‌المللی	۸۵ W ۱۴۰	۹۰ W ۸۵	۱۴۰	۹۰		
۳۴۰	ASTM D-445	۳۲	۱۷	۳۳/۵	۱۷/۸	● گرانبوی در ۱۰۰ درجه	
۳۴۰	ASTM D-445	۳۶۵	۱۵۲/۹	۴۴۲/۲	۱۸۶	● گرانبوی در ۴۰ درجه	
۱۹۵	ASTM D-2270	۱۱۴	۱۱۴	۱۰۶	۱۰۳	● شاخص گرانبوی	
۱۹۸	ASTM D-92	۲۰۰	۲۰۰	۲۱۰	۲۰۰	● نقطه اشتعال حداقل	
۲۰۱	ASTM D-97	-۱۵	-۱۸	-۹	-۱۵	● نقطه ریزش حداکثر	
۱۹۷	ASTM D-1298	۰/۸۸۶	۰/۸۸۶	۰/۸۸۰	۰/۸۸۰	دانسیته در ۱۵/۵°C برحسب g/cm ^۳	

روغن موتور - 5API GL

MIL-1- 5API GL -	کیفیت:
مناسب جعبه‌دنده و دیفرانسیل اتومبیل‌های سواری سبک و سنگین با توان متوسط و بالا	کاربرد:
۱۴۰W۸۵، ۹۰W۸۵، ۲۵۰، ۱۴۰، ۹۰	گرید:
ظروف ۱، ۴، ۱۰ و ۲۰ لیتری و بشکه فلزی ۲۰۸ لیتری	بسته‌بندی:

استاندارد			درجه گرانبوی				مشخصات فنی
ایران	بین‌المللی	۸۰ W	۱۴۰ W ۸۵	۹۰ W ۸۵	۱۴۰	۹۰	
۳۴۰	ASTM D-445	۸/۶	۳۲	۱۹/۱	۳۱/۵۱	۱۷	● گرانبوی در ۱۰۰ درجه
۳۴۰	ASTM D-445	۶۴/۲	۳۳۵/۲	۱۸۴/۲	۳۳۲/۴	۱۶۹/۹	● گرانبوی در ۴۰ درجه
۱۹۵	ASTM D-2270	۱۰۴	۱۱۸	۱۱۷	۱۱۸	۱۱۵	● شاخص گرانبوی
۱۹۸	ASTM D-92	۱۸۰	۲۱۵	۲۰۰	۲۱۰	۲۰۰	● نقطه اشتعال حداقل
۲۰۱	ASTM D-97	-۲۴	-۱۵	-۱۸	-۱۲	-۱۵	● نقطه ریزش حداکثر
۱۹۷	ASTM D-1298	۰/۸۸۸	۰/۸۸۸	۰/۸۸۸	۰/۸۸۸	۰/۸۸۸	دانسیته در ۱۵/۵°C برحسب g/cm ^۳

معیارهای آلاینده‌ی خودروهای سواری (برحسب g/km)

ردیف	تاریخ	CO	THC	NMHC	NO _x	HC+NO _x	PM	P
Diesel								
۱	۱۹۹۲ ژولای	۲/۷۲ (۳/۱۶)	—	—	—	—	—	—
۲	۱۹۹۶ ژانویه	۱/۰	—	—	—	۰/۷	—	—
۳	۲۰۰۰ ژانویه	۰/۶۴	—	—	۰/۵۰	۰/۵۶	—	—
۴	۲۰۰۵ ژانویه	۰/۵۰	—	—	۰/۲۵	۰/۳۰	—	—
۵	۲۰۰۹ ژانویه	۰/۵۰۰	—	—	۰/۱۸۰	۰/۲۳۰	—	—
۶	۲۰۱۴ ژانویه	۰/۵۰۰	—	—	۰/۰۸۰	۰/۱۷۰	—	—
Petrol (Gasoline)								
۱	۱۹۹۲ ژولای	۲/۷۲ (۳/۱۶)	—	—	—	۰/۹۷ (۱/۱۳)	—	—
۲	۱۹۹۶ ژانویه	۲/۲	—	—	—	۰/۵	—	—
۳	۲۰۰۰ ژانویه	۲/۳	۰/۲۰	—	۰/۱۵	—	—	—
۴	۲۰۰۵ ژانویه	۱/۰	۰/۱۰	—	۰/۰۸	—	—	—
۵	۲۰۰۹ سپتامبر	۱/۰۰۰	۰/۱۰۰	۰/۰۶۸	۰/۰۶۰	—	۰/۰۰۵**	—
۶	۲۰۱۴ سپتامبر	۱/۰۰۰	۰/۱۰۰	۰/۰۶۸	۰/۰۶۰	—	۰/۰۰۵**	—

راهنمای به کارگیری از انواع شمع های ایکم

شمع ۴ پلاتین	شمع ۲ پلاتین - ۳ پلاتین	شمع معمولی	شمع استاندارد	نوع اتومبیل	
F۵۴ RFN۵۲HZ۳A F۵۴	RFC۵۸L۳EX RFC۴۲LZ۲E RFC۵۸L۳EX RFC۴۲LZ۲E	FC۵۲LS RFC۵۸LZK ۶۰۰LS RFC۵۸LZK RFC۵۲LS C۵۲LS- C۶۲LS	RFC۵۲LS RFN۵۸LZ RFN۵۸ HZ C۵۲LS-C۶۲LS RFN۵۸LZ RFN۵۸LZ	پژو ۲۰۰۰ پرشیا پژو- ۴۰۵ - سمند پژو- ۲۰۶- ۱۴۰۰ پژو- ۲۰۶- ۱۶۰۰ پیکان کاربراتور پیکان انژکتور پیکان پژویی ۹۰ سوزوکی	گروه صنعتی ایران خودرو
L۶۵-L۸۷ F۵۴ L۶۵-L۸۷ F۵۴ N۴۳ RFN۵۲HZ۳A	C۵۲LS۳X RFC۵۸L۳EX RFC۴۲LZ۲E C۵۲LS۳X RFC۴۲LZ۲E	C۵۲LS- C۶۲LS RFC۵۲LZK RFC۵۲LS ۶۰۰S	RC۵۲LS۵ RFN۵۲LZ RC۵۲LS۵ RFN۵۸LZ C۷۲ RFN۵۸LZ	پراید کاربراتور پراید انژکتور ۸۳ به بعد پراید انژکتور قبل از ۸۳ زانتیا ۱۶۰۰- ۲۰۰۰ رنو ۵ سیتروئن ۵	گروه سایپا
F۵۴		C۵۲LS- C۶۲LS	RC۵۲LS RFC۵۲LS	مзда ۱۶۰۰- ۲۰۰۰ مзда ۳۲۳	گروه بهمن

راهنمای به کارگیری از انواع شمع های ایکم

شمع ۴ پلاتین	شمع ۲ پلاتین - ۳ پلاتین	شمع معمولی	شمع استاندارد	نوع اتومبیل	
F۵۴ F۵۴ F۵۴ F۵۴	C۵۲LS۳X RFC۵۸LZ۳EX RFC۴۲LZ۳E	C۵۲LS- C۶۲LS	RFC۵۲LS RFN۵۸LZ RFC۵۲LS RFN۵۸LZ	(انژکتور) پاترول ماکسیما پیک آپ مگان	تبریز خودرو
L۶۵-L۸۷ L۶۵-L۸۷		C۵۲LS	RC۵۲LS RC۵۲LS۵	سیلو ماتیز	دوو
L۶۵-L۸۷			RC۵۲LS۵	پروتون	زاگرس خودرو
		C۵۲LS- C۶۲LS		تویوتا مدل پابین	تویوتا
F۵۴ L۶۵-L۸۷	RFC۵۸L۳EX RFC۴۲LZ۳E		RFC۵۲LS RC۵۲LS۵	آوانته ورنا سوناتا	پارس
L۶۵-L۸۷			RC۵۲LS	گل	فولکس